

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument met overgangszone van de Mortiersmolen in Zwevegem

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1 tot en met 6.1.14,
- het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014, artikel 6.2.1.

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de erfgoedwaarden zijn onderzocht;
- de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een beschermingsdossier;
- het voorlopig beschermingsbesluit werd getekend op 26 juni 2023 en werd bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt op 7 september 2023;
- de zakelijkrechthouders zijn op de hoogte gebracht van de voorlopige bescherming;
- de gemeente Zwevegem organiseerde een openbaar onderzoek van 25 augustus 2023 tot en met 23 september 2023;

De behandeling van de adviezen, opmerkingen en bezwaren is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het monument Mortiersmolen in Zwevegem is van algemeen belang wegens de volgende erfgoedwaarden:

- de historische waarde:

Als windgraanmolen illustreert de Mortiersmolen de belangrijke economische rol die windmolens speelden van de late 12de eeuw tot en met het interbellum.

De Mortiersmolen is ook een representatief voorbeeld van de vrije molens die vanaf het einde van de 18de eeuw massaal werden opgericht. Molens waren tijdens het ancien regime gekoppeld aan een feodaal recht, het molenbansysteem. Hieraan kwam een einde met de Franse wet van maart 1790, die bij de inlijving van de Nederlanden bij Frankrijk

in 1795 ook in Vlaanderen van toepassing werd. Op vrij gemakkelijk bereikbare plaatsen, langs steenwegen en op kruispunten, verrezen immers veel nieuwe windmolens. Op de vrij dichte economische spreiding van windmolens duidt ook het straattoniement 'Twee Molensstraat', dat verwijst naar de Mortiersmolen (gelegen in de Twee Molensstraat) en de Stenen Molen (gelegen op de hoek van de Twee Molensstraat en de Avelgemstraat). De Mortiersmolen illustreert ook een belangrijke fase in de ontwikkeling van windkracht naar mechanische kracht. Vanaf de late 19de eeuw ondervonden wind- en watermolens meer en meer concurrentie van stoom- en later motormaalderijen. De Eerste Wereldoorlog zorgde echter voor een gebrek aan brandstof, waardoor windkracht op hernieuwde aandacht kon rekenen. In het interbellum werden dan ook verwoede pogingen gedaan om de windkracht te optimaliseren via wiekenverbeteringssystemen. Eén van deze systemen werd toegepast op de Mortiersmolen in Zwevegem die als één van de eerste Vlaamse molens met gestroomlijnde 'dekkerwieken' werd uitgerust. De Mortiersmolen vormt ook een illustratie van de vele mislukte pogingen van een aantal molenaars om met de gratis windkracht elektriciteit op te wekken voor de aandrijving van een elektromotor in hun mechanische hulpmaalderij. De opkomst van bloemmolens die tarwe op een (semi-)industriële wijze vermaalden tot bloem, leidde ertoe dat veel molenaars zich meer en meer en soms uitsluitend richtten op het vermalen van granen tot veevoeders. Dit was ook het geval voor de Mortiersmolen, die daartoe zelfs zijn derde zolder, de onderzolder, met een koppel pletstenen uitrustte voor het breken van oliekoeken.

- de industrieel-archeologische waarde:

De industrieel-archeologische waarde wordt toegekend aan gebouwen waarvan de structuur specifiek is gericht op een bepaald productieproces. Dit is in het bijzonder het geval bij windmolens die in hun geheel beschouwd kunnen worden als machine. Uit het onderzoek van de windmolens in Vlaanderen blijkt dat de Mortiersmolen een herkenbaar en representatief voorbeeld is van een staak- of standaardmolen, in dit geval met gesloten voet. Standaardmolens zijn historisch het meest voorkomende type windmolen in Vlaanderen (2639 op 3530 gekende windmolens of circa 75%). Anno 2023 is dit type echter heel zeldzaam geworden, mede door de materiële kwetsbaarheid ervan: slechts 87 van de circa 360 bewaarde windmolens in Vlaanderen zijn standaardmolens, minder dan 25% en deze vertegenwoordigen dus slechts 3% van het aantal gekende standaardmolens in Vlaanderen.

In de Mortiersmolen is het historisch productieproces van het malen van granen voor menselijke en dierlijke consumptie integraal en herkenbaar aanwezig, zowel wat het staande als het gaande molenwerk met inbegrip van enkele cultuurgoederen betreft. Tevens is de Mortiersmolen ook één van de weinige bewaarde driezoldermolens in West- en Oost-Vlaanderen. Dit type staakmolen ontstond door het ontdebelen van de eerste (of onderste) zolder in een onderzolder met geringe hoogte (gebruik voor opslag van zakken graan en meel) en daarboven de meelzolder.

Daarenboven is de Mortiersmolen één van de allerlaatste windmaalvaardige windmolens in Vlaanderen waarvan het gevlucht volledig verdekkend is. De windmolen staat dan ook voor een belangrijke fase in de ontwikkeling van windkracht naar mechanische kracht. Vanaf de late 19de eeuw ondervonden wind- en watermolens meer en meer concurrentie van stoom- en later motormaalderijen. Vooral in het interbellum werden verwoede pogingen gedaan om de windkracht te optimaliseren. Het gebrek aan brandstof dat de molenaars tijdens de Eerste Wereldoorlog hadden ervaren, zorgde immers voor een hernieuwde aandacht voor windkracht. Diverse wiekenverbeteringssystemen werden uitgedokterd, onder meer door de Nederlandse molenbouwer Adriaan J. Dekker. De

Mortiersmolen in Zwevegem was één van de eerste Vlaamse molens die met gestroomlijnde 'dekkerwieken' werden uitgerust. Ondanks deze belangrijke efficiëntieverbetering haalde de windkracht het niet van de mechanische kracht, die volledig onafhankelijk was om het even welke natuurlijke drijfkrachtvorm.

- de technische waarde:

De Mortiersmolen in Zwevegem was één van de eerste windmolens in Vlaanderen met een verdekkend gevlucht en behield zijn volledige verdekking tot op vandaag. 'Verdekkeren' was één van de vele wiekenverbeteringssystemen die in het interbellum werden uitgedokterd, in dit geval door de Nederlandse molenbouwer Adriaan J. Dekker. Hij 'verdekte' het gevlucht door de roeden te omkleden met een gestroomlijnd windprofiel waardoor de energie-efficiëntie in belangrijke mate werd opgedreven. Een andere belangrijke technische verbetering, die ook in de Mortiersmolen een toepassing vond, werd gerealiseerd met het uitrusten van het lichtwerk met een bollenregulator, die bij veranderlijke wind automatisch de gewenste afstand tussen de twee molenstenen te regelen.

De cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het monument versterken de industrieel-archeologische waarde ervan.

De bescherming omvat een overgangszone.

De windmaalvaardigheid van de Mortiersmolen die bijdraagt tot de industrieel-archeologische waarde wordt ondersteund door de omgeving die aan de zuidwestzijde nog heel open is. Een overgangszone wordt dus afgebakend in functie van het vrijwaren van de molenbiotoop die de industrieel-archeologische waarde ondersteunt. De molenbiotoop is de omgeving die van invloed is op het functioneren van de molen als maalwerktuig en deze omgeving wordt in de eerste plaats gekenmerkt door openheid. Bij de Mortiersmolen is met name de omgeving aan de zuidwestzijde nog relatief open maar voor de windvang is de volledige zone van 100 meter rond de molen van cruciaal belang en kan een zone van 400 meter rond de molen invloed hebben.

Het afbakenen van deze overgangszone draagt bij tot de industrieel-archeologische waarde doordat:

- de windtoevoer en -afvoer in functie van de werking van de molen als machine gegarandeerd wordt;
- ze de visuele openheid bewaart: de zichtassen op de molen en het zicht vanaf de molen. Dit is van belang om functionele redenen, met name het goed kunnen inschatten van de weeromstandigheden;
- ze de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten ondersteunt wat essentieel is voor de werking als machine.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. De volgende onroerende goederen worden definitief beschermd als monument: Mortiersmolen, Twee Molensstraat 23 in Zwevegem, bij het kadaster bekend als: Zwevegem, eerste afdeling, sectie D, perceelnummer 375A.

De volgende onroerende goederen worden definitief beschermd als overgangszone bij het monument: Molenbiotoop van de Mortiersmolen, Twee Molensstraat 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 28, 66, 68 en zonder nummer, Rode Kruisplein 8, 9, 10, 11, Lindelaan 27, 29, 31, 33, 35, 37, Acacialaan 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 43, 45 en zonder nummer, Wilgenlaan 14 en zonder nummer, bij het kadaster bekend als: Zwevegem, eerste afdeling, sectie D, perceelnummers 370X6, 370W6, 369D, 369M2, 370Z6, 370Y6, 369V2, 369A3, 370R6, 369Y2, 371X, 369D3, 369C3, 371T, 371S, 373E, 378B, 371Z, 379T4, 379C4, 379B4, 395D (deel), 410F, 409B, 371H, 371G, 371F, 371W, 369W2, 369X2, 369B3, 369L2, 369K2, 369Z2, 368C4, 368M4, 368K4, 368L2, 368M2, 368G4, 368F4, 368X2, 368Y2, 367M3, 367Z2, 367E3, 367V2, 368A4, 367F3, 368E4, 367C3, 368L4, 368B4, 367H3, 367M2, 367N2 en deel uitmakend van het openbaar domein (Twee Molensstraat en Acacialaan).

De cultuurgoederen opgenomen in de bijlage 3 bij dit besluit maken integrerend deel uit van het monument.

Het plan met de aflijning is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het monument is opgenomen als bijlage 2 bij dit besluit.

Art. 2. De erfgoedwaarden van het monument zijn:

- 1° de historische waarde;
- 2° de industrieel-archeologische waarde;
- 3° de technische waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De Mortiersmolen is een windmaalvaardige houten standaardmolen van het driezoldertype met een gesloten voet (of teerlingkot) en voorzien van verdekkerde gelaste roeden. De windmolen bevindt zich op een met gras ingezaaide molenbelt. Rond de molen zijn 12 houten kruipalen ingeheid. Een smeedijzeren hek met gietijzeren hekpijlers geeft toegang tot de molenbelt.

De gesloten voet in witgeschilderde baksteen steekt onder een tentdak van teerpapier en is toegankelijk via twee rechthoekige vleugeldeuren. De houten standaard wordt er gedragen door kruisplaten die rusten op de vier ingemetselde witgeschilderde bakstenen teerlingen en doorheen de muur van de gesloten voet steken. Steekbanden ondersteunen de standaard. De voet van de standaard is voorzien van geprofileerde versieringen. De balkkoppen van de kruisplaten die doorheen het muurpand steken, zijn met een metalen bekisting afgedekt. In het teerlingkot wordt de oude speciaal geconstrueerde halssteen bewaard die tot de restauratie van 2000-2001 de scheve molenas toeliet te draaien in zijn aslager. De vernuftige constructie bestaat uit een gietijzeren halve ring die voorzien van een bol rustte in een halve pot. Deze pot was gegoten in een plat stuk gietijzer dat op de windpalm was bevestigd. In de ring lag een schelp in brons waarop de molenas draaide.

De molenkast met zijn drie zolders is vooraan ongeveer 4 meter en opzij iets meer dan 5 meter breed. De hoogte bedraagt ongeveer 9 meter. De staartzijde en de steenrechtzijde zijn voorzien van een verticale plankenbeschietsing die mooi de ronding van het tentdak van de gesloten voet volgt. De beplanking is grijs geschilderd. Aan de vangzijde (de

rechter zijwand) is de wandbeplanking beslagen met grijze gegalvaniseerde platen. In beide zijwanden steken telkens drie ronde kijkgaten die met houten kijkgatluikjes kunnen worden afgesloten. De windzijde is net als de gebroken molenkap gedekt met kunstleien. Een houten makelaar en een windwijzer met het wapenschild van de familie de Liedekerke, bekronen aan de staartzijde de molenkap. In de staartzijde steken twee deuren die toegang verlenen tot respectievelijk de onderzolder en de meelzolder, een luik dat uitgaat op de onderzolder en een luik dat in relatie staat met de steenzolder. Boven dit luik bevindt zich de luikap van het buitenluiwerk in de vorm van een met leien bekleed zadeldakje. Twee rechthoekige vensters flankeren de luikap.

De staart is voorzien van hangbomen met witgeschilderde ingesneden kop en een kruis met metalen tandwielen. Aan de staart hangt de houten molentrap met witgeschilderde leuning op. Twee houten loopschoren aan weerszijden van het uiteinde van de staart houden de windmolen op zijn plaats. Rechts van de trap is ter hoogte van de deur naar de onderzolder een lager zijbalkon voorzien. Het balkon bovenaan de trap bevindt zich op het niveau van de meelzolder.

De gelaste roeden zijn volledig verdekkerd en hebben een overmeten lengte van 24,60 meter. Op 12,50 meter boven het maaiveld steken ze door een gietijzeren askop. Stormkabels aan de roeden zorgen voor de omwille van verdekking vereiste stormbeveiliging.

Van de drie zolders van de Mortiersmolen is de onderzolder ontstaan door een ontubbeling van de meelzolder (of onderste zolder), wat zijn geringe hoogte verklaart. Deze als bergruimte opgevatte zolder rust op de vier berriebalken die net boven de zetel twee aan twee kruiselings over elkaar om de standaard heen zijn gelegd. De zolder is enkel via het zijbalkon rechts van de molentrap toegankelijk. De span- of binnentrekijzers aan de zijwanden werden aangebracht om de spanning van de verkeerd geplaatste weegbanden te ondervangen.

Op de bovenliggende meelzolder worden het opgezakte graan en meel bewaard. Centraal is de zolder ingevuld met een houten meelgoot die in relatie staat met de twee maalstoelen op de steenzolder. Bij de meelgoot hoort een metalen meelschap met houten steel. In de rechterhoek naast de toegangsdeur hangt aan de zoldering de (buiten gebruik gestelde) haverpletter waarvan het kamwiel door het voorwiel op de steenzolder werd aangedreven. Onder de haverpletter bevindt zich verzonken in de houten zoldervloer een brugbalans. In dezelfde plankenvloer steekt een luiluik langs waar de zakken graan en meel tussen de niveaus worden verhandeld. Tegen de zoldering bevinden zich twee bollenregulators, die zijn geplaatst op het respectieve lichtwerk van de steenkoppels om bij veranderlijke wind automatisch de gewenste afstand tussen de twee molenstenen te regelen. De standaard draagt de inscriptie 'Dumortier Omer 1893' en 'Vromans'. Op de steenbalk zijn de inscripties '1789', 'DECO[...]CK [...] 1887' en '1826 C V D MAELE' terug te vinden. Opnieuw zorgen spanijzers voor een versteviging van de molenkast. Een eikenhouten steektrap leidt naar de steenzolder.

De steenzolder (of bovenste zolder) wordt ingenomen door de twee maalstoelen. Deze bestaan telkens uit een koppel molenstenen met als toebehoren in het bijzonder een steenkist, kuipdeksel, tremen, een schudbak en een graanbak. Op de zoldervloer bevindt zich bij beide steenkuipen telkens een lichtwerk dat de afstand tussen de molenstenen regelt en in relatie staat met de respectieve bollenregulator op de meelzolder. Tegen de vangzijde bevindt zich de vang, in hoofdzaak bestaande uit een metalen vangplank, metalen sabelijzer, ijzeren vangbalk, houten vangezel, houten vanghaak, houten vangtrommel met vangtouw en een houten keervang. Boven deze uitrusting bevindt zich de molenas met de gietijzeren askop. Op de molenas steken twee grote aswielen. Het grootste wiel, het vangwiel, telt 56 kammen en drijft een bonkelaar (of klein kamwiel)

van 16 kammen aan. Het kleinere aswiel, het voorwiel, heeft 44 kammen en haakt in in een schijfloop van 14 kammen. Zowel de bonkelaar als de schijfloop bevinden zich bovenaan het staakijzer dat de bovenste molensteen (of looper) aandrijft. Door het voorwiel wordt ook het kamwiel van de haverpletter aangedreven. Aan het vangwiel zijn als specifieke stormbeveiliging stormkabels gelegd. In de plankenvloer steekt eveneens een luiluik. Onder de molenkap bevindt zich het luiwerk met zijn luisas, luiwiel, klauwwiel, wip en lui- en klauwrepen.

Art. 3.1. De beheersdoelstellingen voor het monument zijn:

- 1° het behoud van de erfgoed-kenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en indien nodig conserverende ingrepen. Bewaren gaat steeds voor op vernieuwen. Nieuwe ingrepen en wijzigingen in het gebruik van de molen vereisen een geïntegreerde aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht van de molen niet wordt overschreden;
- 2° het behoud als windmaalvaardige molen met betrekking tot zowel het interieur, het exterieur als het perceel;
- 3° Het behoud van de cultuurgooederen op hun huidige plaats in het monument.

Art. 3.2. De beheersdoelstellingen voor de overgangszone zijn:

- 1° Het blijvend verzekeren van de huidige windtoevoer en -afvoer. Verder is het wenselijk om ingrepen die de windtoevoer en -afvoer verbeteren in functie van de werking van de molen als machine;
- 2° het vrijwaren van een visuele openheid: het zicht vanaf de molen (om functionele redenen, met name het goed kunnen inschatten van de weeromstandigheden) en het zicht op de molen. Verder is het wenselijk om ingrepen te ondersteunen die de visuele openheid versterken;
- 3° het vrijwaren van de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten, wat ook essentieel is voor de werking als machine, bijvoorbeeld door het behoud en onderhoud van een molenbaantje dat ook dienst kan doen voor onderhouds- en restauratiewerken.

Art. 4.1. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden het monument in stand en onderhouden het door:

- 1° het monument als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade door brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het monument regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood;
- 5° de nodige maatregelen nemen om de werking als werktuig te verzekeren;
- 6° de windvang voor windmolens te vrijwaren;
- 7° het werkend industrieel erfgoed regelmatig in werking stellen volgens de regels van de kunst. Met de werking wordt bedoeld het functioneren van het totale productieproces waar dat mogelijk is.

Art. 4.2. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden de overgangszone in stand en onderhouden ze door:

- 1° de huidige windvang voor de windmolen te vrijwaren door:

- a) in een straal van 100 meter rond de molen de hoogte van hindernissen (bebouwing, grondwerken en beplanting) zoveel mogelijk te beperken tot onder de onderzijde van de wieken in verticale stand, zeker aan de kant van de overheersende windaanvoer (zuidwest) en windafvoer (noordoost);
- b) buiten een straal van 100 meter rond de molen de hoogte van hindernissen zoveel mogelijk te beperken tot 1 meter hoger dan de onderzijde van de wieken per 100 meter, gerekend vanaf de molen. Voor deze zone kan ook de formule van Beljaars gehanteerd worden. Deze is gebaseerd op de ruwheid van het terrein, de afstand tot de molen, de gewenste maximale windreductie, de askophoogte van de molen en het landschapsreliëf. De toelaatbare hoogte van de hindernis wordt dan berekend volgens de formule $(x/n) + c*z + TAW$.
 - n = coëfficiënt voor ruwheid terrein (140 bij open, 75 bij ruw en 50 bij gesloten). Voor de Mortiersmolen is dit ruw (75);
 - x = afstand van de hindernis tot de molen in m;
 - c = coëfficiënt windreductie. Deze mag zeker niet meer zijn dan 10 % (factor 0,3);
 - z = askophoogte in meter (helpt gevlucht + hoogte belt, berg of stelling)
 - TAW (hoogtepeil ten aanzien van het maaiveld van de molen)

Voor de Mortiersmolen (die een askophoogte heeft van 13,5 meter) betekent dit dat de maximale hoogte van een hindernis op 100 meter van de molen 5,38 meter $((100/75) + 0,3*13,5)$ is en op 200 meter 6,71 meter $((200/75) + 0,3*13,5)$, telkens op voorwaarde dat het hoogtepeil van het maaiveld identiek is aan dat van de molen;
- c) enkel af te wijken van de onder a en b opgesomde richtlijnen indien de hindernissen geen bijkomende windhinder veroorzaken.
 - Dit is het geval voor een hindernis die zich bevindt achter een bestaande hindernis, gerekend vanaf de molen. Maar er wordt ook rekening gehouden met de windhinder die al bestaat door een verder afgelegen hindernis. Dergelijke afwijkingen op basis van bestaande hindernissen zijn enkel mogelijk indien de nieuwe hindernis gelijkaardig is aan de bestaande. Gelijkaardig verwijst in deze naar het onderscheid tussen beplanting, bebouwing en grondwerken.
 - Voor bebouwing kan verder in beperkte mate afgeweken worden van de onder a en b opgesomde richtlijnen. Hierbij wordt rekening gehouden met de breedte van de nieuwe hindernis (idealiter niet groter dan de lengte van het gevlucht), de oriëntatie van het dak (idealiter volgt de nok zoveel mogelijk de straal van de cirkel rond de molen), de dakhelling (idealiter zo steil mogelijk), het dakvolume (idealiter zo eenvoudig mogelijk, zonder dakkapellen) en het bouwvolume (idealiter met afgeronde hoeken en (half)open wanden, dit laatste bijvoorbeeld bij autobergplaatsen);
- d) bij beplanting rekening te houden met de te verwachten groei. Om die reden wordt het aanplanten van zowel hoogstammen als bomenrijen vermeden. Het knotten of snoeien van bomen wordt aanbevolen, evenals het vervangen van zieke of gekapte windhinderende beplanting door een meer gepaste, lagere beplanting;

2° de zichten op de molen vanaf het openbare domein zoveel mogelijk te behouden;

3° wegen te behouden en onderhouden.

Art. 5.1. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen aan of in het monument:

1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;

2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;

- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan de gesloten voet:
- a) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - b) het verwijderen, vervangen of wijzigingen van het dakvolume, de dakconstructie en de dakbedekking;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, inclusief poorten, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, houtwerk en smeedijzer, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m².
- 5° het uitvoeren van de volgende werken aan de molenkast, de molenkap met balkons, molenstaart, het kruiwerk, de molentrap en het gevlucht:
- a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van de molenkast (constructie, volume, materialen en afwerking);
 - b) het verwijderen, vervangen of wijzigingen van de molenkap (constructie, volume, materialen en afwerking) en de dakbedekking;
 - c) het verwijderen, vervangen of wijzigen van de molenstaart;
 - d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van het kruiwerk;
 - e) het verwijderen, vervangen of wijzigen van de molentrap met balkons;
 - f) het verwijderen, vervangen of wijzigen van het gevlucht;
 - g) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - h) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, inclusief deuren, luiken, ramen, beslag en hang- en sluitwerk;
 - i) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m².
- 6° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
- a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van het hek met de twee hekpijlers;
 - b) het verwijderen, vervangen of wijzigen van de kruipalen;
 - c) het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - d) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
 - e) het vellen of beschadigen van bomen of struiken en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm tot gevolg kan hebben;
 - f) het aanplanten van bomen of heesters;
 - g) alle werken of activiteiten die het microreliëf en de vegetatie kunnen wijzigen of beschadigen;
 - h) het aanbrengen of wijzigen van afsluitingen.

7° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur van de gesloten voet en de molenkast en -kap en aan de cultuurgoederen:

- a) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van interieurelementen (molenuitrusting);
- b) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
- c) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
- d) het uitvoeren van werken die het uitzicht of de indeling van het interieur wijzigen;
- e) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- f) het verwijderen, vervangen of wijzigen van vloeren, trappen, wand- en zolderafwerking, binnenschrijnwerken, inclusief het beslag en hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
- g) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
- h) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige.

8° het uitvoeren van volgende handelingen aan de beschermde en nog in gebruik zijnde machines:

- a) het wijzigen, vervangen of herstellen van het beschermde goed of onderdeel ervan met niet-originele materialen en constructietechnieken;
- b) het volledig of gedeeltelijk uiteen nemen, verplaatsen of wijzigen van de technische kenmerken.

Art. 5.2. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen aan of in de overgangszone:

1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie voor zover deze werken invloed hebben op de windtoevoer en -afvoer van de molen, het zicht vanaf en naar de molen, en op de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten.

2° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken voor zover deze werken invloed hebben op de windtoevoer en -afvoer van de molen, het zicht vanaf en naar de molen, en de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten:

- a) het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- b) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
- c) het verwijderen of wijzigen van parkconstructies;
- d) het aanleggen of wijzigen van verhardingen;
- e) het vellen of beschadigen van bomen of struiken en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm tot gevolg kan hebben;
- f) het aanplanten van bomen of heesters;
- g) alle werken of activiteiten die het microreliëf en de vegetatie kunnen wijzigen of beschadigen;
- h) het aanbrengen of wijzigen van afsluitingen.

Er is geen toelating vereist voor:

1° regulier onderhoud;

2° passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood.

Brussel, 14/12/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-12-14 15:25:55 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE